

MOKSLININKŲ GRUPĖS PROJEKTO

„Europos socialinis tyrimas: šiuolaikinės Lietuvos visuomenės nuostatos, vertybės ir elgsena (ESS-LT)“

Projektą finansuoja Lietuvos mokslo taryba (sutarties Nr. MIP-022/2012)

Seminaras - diskusija „Europos socialinis tyrimas Lietuvoje“

Europos socialinio tyrimo istorija

dr. Ligita Šarkutė, KTU Politikos ir viešojo
administravimo institutas

2012 m. rugsėjo mėn. 28 d.

Europos socialinio tyrimo ištakos

- 1995 m. buvo baigtas vykdyti Europos socialinio fondo (ESF) finansuotas lyginamasis tyrimų projektas „*Beliefs in Government*“ (vadovai Kenneth Newton ir Max Kaase), kurio tikslas buvo ištirti Vakarų Europos piliečių vertybines orientacijas pradedant pokariu ir baigiant XX a. pabaiga.
- 1996 m. ESF Nuolatinis socialinių mokslų komitetas inicijavo griežtų palyginamumo ir kitų metodologinių standartų besilaikančio paneuropinio socialinio tyrimo, kurį organizuotų mokslininkai iš apačios ir kuriame dalyvautų kuo daugiau Europos šalių, projekto parengimą.

ESF tyrimų tinklo programa “Blueprint for a European Social Survey” (1997-1999 m.)

- Pagrindinis ESS tikslas – rinkti aukščiausios kokybės longitudinalinius duomenis, kurie taptų laisvai ir nemokamai prieinami socialinių mokslų tyrėjams Europoje ir visame pasaulyje.
- Pagrindinės ESS tema – europiečių politinių ir socialinių nuostatų stebėseną.
- Tyrimo klausimyne numatytas pagrindinių klausimų blokas, vienodas visose vykdymo bangose, užtikrinantis griežtą longitudinalinę gyventojų nuostatų ir elgsenos pokyčių analizę.
- Surinkti duomenys turi tapti informacijos apie Europos šalių piliečių nuostatas ir jų kaitą šaltiniu viešosios politikos formuotojams.

“Blueprint for a European Social Survey” valdymas

- **Valdymo komitetas (vadovas Prof. Max Kaase** , Wissenschaftszentrum Berlin für Sozialforschung, Berlin, Germany)
- Metodologijos komitetas (**vadovas Prof. Roger Jowell**, National Centre for Social Research, London, United Kingdom). Nariai:
- **Professor Jacques Billiet**
Catholic University Leuven, Leuven, Belgium
- **Dr. Peter Lynn**
National Centre for Social Research, London, United Kingdom
- **Dr. Nonna Mayer**
Centre d'Étude de la Vie Politique Française, Paris, France
- **Dr. Ekkehard Mochmann**
Zentralarchiv für empirische Sozialforschung, Universität zu Köln, Köln, Germany
- **Professor Jose Ramon Montero**
Centro de Estudios Avanzados en Ciencias Sociales, Instituto Juan March, Madrid, Spain
- **Dr. Williem Saris**
Vakgroep Methoden en Technieken, University of Amsterdam, The Netherlands
- **Professor Antonio Schizzerotto**
Università di Trento, Italy
- **Professor Jan van Deth**
Universität Mannheim, Mannheim, Germany
- **Dr. Joachim Vogel**
Statistics Sweden, Stockholm, Sweden
- **Professor Max Kaase** (Chairman, Steering Committee)
Wissenschaftszentrum Berlin für Sozialforschung, Berlin, Germany

“Blueprint for a European Social Survey” dalyviai

- 19 organizacijų iš 18 šalių:
- Austria: Fonds zur Förderung der wissenschaftlichen Forschung (FWF)
- Belgium: Fonds National de la Recherche Scientifique (FNRS)
- Denmark: Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsrad
- Finland: Suomen Akatemia/Finlands Akademi
- France: Centre National de la Recherche Scientifique (CNRS)
- Germany: Deutsche Forschungsgemeinschaft (DFG)
- Ireland: Royal Irish Academy
- Israel: The Israel Academy of Sciences and Humanities
- Italy: Consiglio Nazionale delle Ricerche (CNR)
- Netherlands: Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO)
- Norway: Norges Forskningsråd
- Poland: Polska Akademia Nauk (PAN)
- Portugal: Instituto de Cooperação Científica e Tecnológica Internacional (ICCTI)
- Spain: Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC)
- Sweden: Humanistik Samhällsvetenskapliga Forskningsradet (HSFR)
- Switzerland: Schweizerischer Nationalfonds zur Förderung der Wissenschaftlichen Forschung (SNF)
- Turkey: Scientific and Technical Research Council of Turkey (TUBITAK)
- United Kingdom: Economic and Social Research Council (ESRC)

Pasirengimas pradėti ESS

1999 m. pavasarį, užsitikrinus finansavimą iš Europos Komisijos, buvo pradėti kurti praktiniai ESS įgyvendinimo planai.

Work package No	Work package title	Lead Partner	Other Partners involved
1	Co-ordination and implementation of a multi-nation survey Person months: 20	National Centre for Social Research, UK (NatCen)	-
2	Design, development and process quality control Person months: 76	National Centre for Social Research, UK (NatCen)	All others
3	Sampling co-ordination Person months: 18	Zentrum fuer Umfragen, Methoden und Analysen, Germany (ZUMA)	NatCen
4	Equivalence of instruments Person months: 14	Zentrum fuer Umfragen, Methoden und Analysen, Germany (ZUMA)	Natcen, Amsterdam; Leuven
5	Fieldwork commissioning Person months: 4.2	Sociaal en Cultureel Planbureau, Netherlands (SCP)	NatCen; ZUMA
6	Contract monitoring Person months: 9.4 months	ZUMA	NatCen, SCP
7	Piloting and quality control Person months: 6	Catholic University of Leuven, Belgium (Leuven)	Amsterdam, Natcen, ZUMA

Pasirengimas pradėti ESS

8	Design and analysis of pilot studies Person months: 2.2	University of Amsterdam, Netherlands (Amsterdam)	ZUMA, Natcen, Leuven
9	Analysis of reliability & validity of mainstage questions Person months: 4.4	Amsterdam	Natcen, ZUMA
10	Data archiving and dissemination Person months: 40.9	Norwegian Social Science Data Services, Norway (NSD)	All others

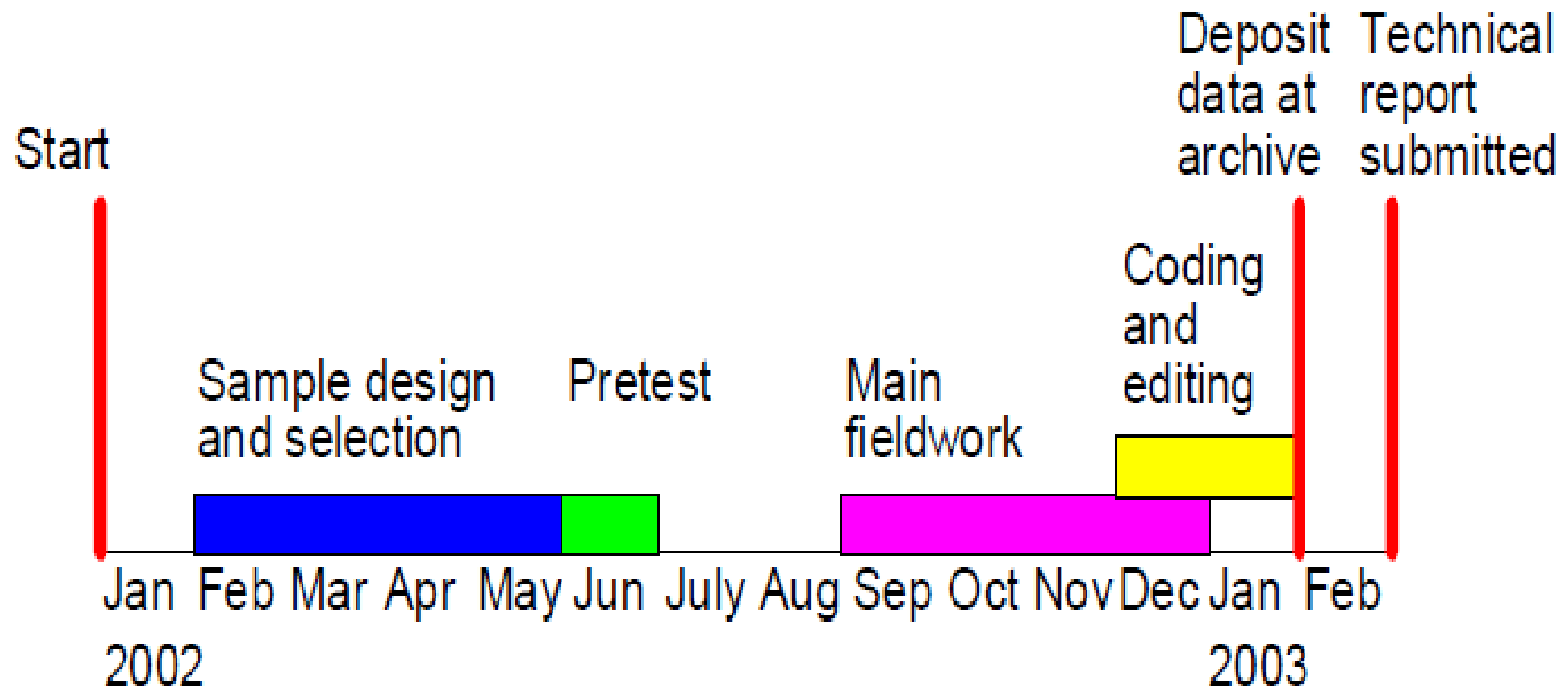
ESS pradžia

- “Blueprint for a European Social Survey” iniciatyvos išdavoje 2001 m. birželį atsirado Europos socialinis tyrimas. 2002 m. gruodį buvo baigtas pirmosios tyrimo bangos lauko tyrimas.
- 2005 m. ESS buvo įvertintas prestižiniu Europos Sąjungos Dekarto prizu už „radikalias inovacijas tarpkultūrinių apklausų vykdymo srityje“.

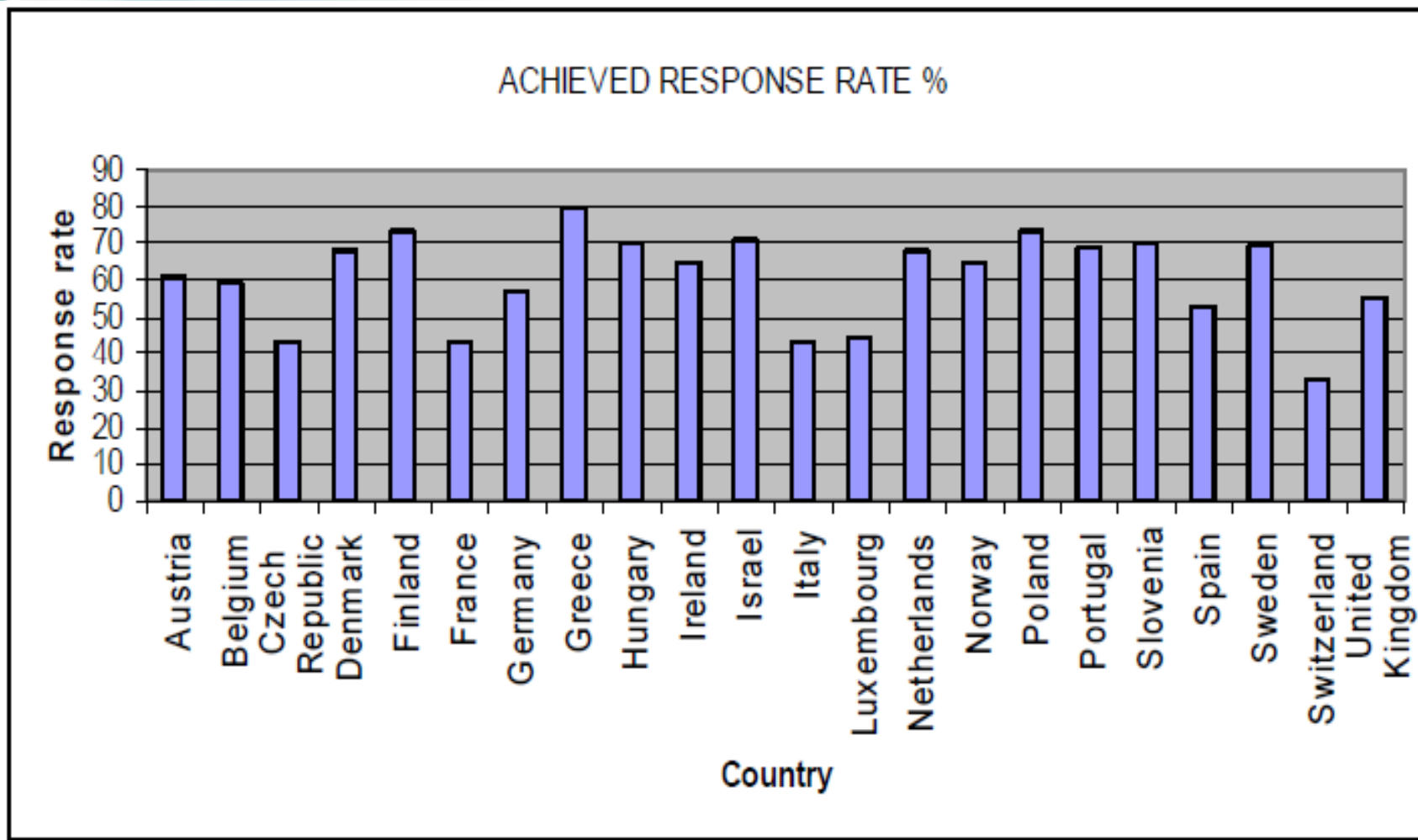

1-osios ESS bangos kalendorinis planas

1-osios ESS bangos atsakymų grįžtamumas

ESS pagrindinis tyrėjas ir tarptautinis koordinatorius Roger Jowell (iki 2011 m.)

• **Seras Roger Jowell (1942-2011)**

• „Mokantis iš kitų gerai žinomų tarptautinių tyrimų, tokių kaip Eurobarometras, Europos vertybių tyrimas, Pasaulio vertybių tyrimas ir Tarptautinė socialinio tyrimo programa, patirties ESS sugebėjo sukurti tokį modelį ir metodologiją, kurie užtikrino tikslus ir ekvivalentiškus matavimus 34-iose skirtingose šalyse ne tik tarpusavyje, bet ir laike. Tik griežtas minėtos metodologijos įgyvendinimas visose šalyse leidžia pasiekti pagrindinį ESS tikslą – stebėti ir fiksuoti, kaip Europos gyventojai mato save, vieni kitus ir savo kolektyvinį pasaulį“ (Roger Jowell, 2010)

ESS dalyvaujančios šalys

- 2002 m.: Austrija, Belgija, Čekijos Respublika, Danija, Suomija, Prancūzija, Vokietija, Graikija, Vengrija, Airija, Izraelis, Italija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Norvegija, Lenkija, Portugalija, Slovėnija, Ispanija, Švedija, Šveicarija, Jungtinė Karalystė,
- 2004 m. prisijungia Estija, Islandija, Slovakija, Ukraina
- 2006 m. prisijungia Bulgarija, Kipras, Latvija, Rumunija, Rusija
- 2008 m. prisijungia Lietuva

ESS klausimyno struktūra

- **Nuolatiniai klausimai** susiję su žiniasklaidos vartojimu, socialiniu pasitikėjimu, politika (domėjimusi politika, pasitikėjimu politinėmis institucijomis, politiniu dalyvavimu, partinėmis tapatybėmis, politinėmis ideologijomis), politinių, socialinių ir ekonominių institucijų efektyvumo vertinimais, asmeniniu saugumu ir diskriminacija, socialinės gerovės klausimais, tapatybės klausimais, religingumu, laisvalaikio praleidimu, sveikatos vertinimais, bendrosiomis žmogiškosiomis vertybėmis, ir, žinoma, itin plačiu spektru klausimų apibūdinančių ne tik respondento bet ir jo partnerio bei tėvų socialines demografines charakteristikas.
- **Kintantys klausimai:** juos gali siūlyti patys tyrėjai.

ESS turinys

Core topics	Rotating modules
Public trust in government, politicians and other major institutions Political interest and participation Socio-political orientations Issues of governance and efficacy at the national and international level	<i>Round 1</i> Citizenship, involvement and democracy Immigration <i>Round 2</i> Family, Work & Well-Being Opinions on Health & Care Seeking Economic Morality in Europe: Market Society & Citizenship
Underlying moral, political and social values Social inclusion and exclusion Perceived threat from terrorism Fear of crime National, ethnic and religious allegiances Well-being, health and security	<i>Round 3</i> Personal & Social Well-being: Creating indicators for a flourishing Europe The Timing of Life: The organisation of the life course in Europe
Demographic composition – age, sex, marital status, etc Education and occupational background Financial circumstances Household circumstances	<i>Round 4</i> Experiences and Expressions of Ageism Welfare attitudes in a changing Europe <i>Round 5</i> Family, Work & Well-Being (see Round 2) Trust in Criminal Justice <i>Round 6</i> Personal & Social Well-being (see Round 3) Understanding and evaluating democracy

Děkoju už dėmesj